

Kwaliteitsindicatoren kinderen met diabetes type 1 (fase 1)

Kwaliteitsindicatoren kinderen met diabetes type 1 (fase 1)¹

De indicatoren zoals in 2011 door Zichtbare Zorg Ziekenhuizen in samenspraak met de kinderartsen zijn vastgesteld ten behoeve van de uitvraag in 2012 over verslagjaar 2011. De nummering van de indicatoren is dezelfde als in de Zichtbare Zorg Ziekenhuizen uitvraag.

De populatie voor de indicatorenset Diabetes Kinderen bestaat uit het aantal patiënten dat op enig moment in het verslagjaar een DBC heeft die voldoet aan:

- Specialisme code 316 (patiënten onder behandeling van de kinderarts).
- Diagnose code 7104 (diabetes mellitus) óf 7113 (diabetes mellitus met chronische pomptherapie) óf 7114 (diabetes mellitus overig)
- Inclusie/exclusiecriteria zoals benoemd in de factsheets
- Patiënten 1 keer tellen: de telling gebeurt aan de hand van vastgestelde DBC-codes:
 - dit gebeurt niet per diagnose, maar voor alle drie de diagnose DBC's. Als een patiënt bijvoorbeeld diagnose 7104 en 7113 heeft, dan dient deze 1 keer geteld te worden
 - indien een patiënt 2 DBC's heeft met dezelfde diagnose, dan dient deze 1 keer geteld te worden.
- Patiënten worden gestratificeerd in vier leeftijdsgroepen:
 - (1) patiënten < 6 jaar
 - (2) patiënten > 6 jaar en < 12 jaar
 - (3) patiënten > 12 jaar en < 18 jaar
 - (4) patiënten >18 jaar

¹ : Indicatorenset Diabetes Zichtbare Zorg Ziekenhuizen 2011

5. Organisatiestructuur van diabeteszorg (kinderen)	
Relatie tot kwaliteit	In de NDF-zorgstandaard 2007 worden een aantal structuurkenmerken vermeld waaraan de organisatie van de zorg voor kinderen met diabetes moet voldoen. Deze hebben betrekking op samenstelling en bereikbaarheid van het multidisciplinair behandelteam en op de aanwezigheid van een elektronisch diabetesdossier dat toegankelijk is voor de leden van het behandelteam.
Operationalisatie 5a	Is in uw centrum een multidisciplinair behandelteam aanwezig voor kinderen met diabetes samengesteld conform de NDF-zorgstandaard? <i>Ja/Nee</i>
Operationalisatie 5b	Indien Ja bij 5a, Is het behandelteam 24/7 rechtstreeks bereikbaar? <i>Ja/Nee</i>
Operationalisatie 5c	Indien er een multidisciplinair behandelteam aanwezig is, Beschikt het behandelteam over een uniform elektronisch diabetesdossier <i>Ja/Nee</i>
Operationalisatie 5d	Indien ja bij 5c, Worden hiering alle reguliere behandelgegevens opgenomen? <i>Ja/Nee, een deel van de reguliere behandelgegevens wordt op papier vastgelegd</i>
Definitie(s)	Een multidisciplinair behandelteam bestaat uit: - Kinderarts gespecialiseerd in diabeteszorg - Kinderdiabetesverpleegkundige - Dietist gespecialiseerd in kinderen met diabetes - (Medisch) kinderpsycholoog of orthopedagoog met aantekening GZ - Maatschappelijk werker - Polikliniekassistent 24/7 bereikbaar: Directe, blijvende 24 uren toegankelijkheid van het diabetes team waardoor er de mogelijkheid is voor een overleg bij vragen en calamiteiten en een delen van de verantwoordelijkheid Uniform elektronisch diabetesdossier: De door de zorgverleners verzamelde zorggegevens over een kind met diabetes worden op dezelfde wijze elektronisch vastgelegd, zodat alle betrokkenen bij de zorg rondom het kind met diabetes beschikken over die actuele en complete informatie die relevant is voor hun rol binnen de multidisciplinair vormgegeven zorg Reguliere behandelgegevens: Door de zorgverleners verzamelde zorggegevens over een kind met diabetes
In-/exclusiecriteria	n.v.t.
Bron	Ziekenhuisregistratie
Meetfrequentie	1x per jaar
Peildatum	01-03-2012
Rapportagefrequentie	1x per jaar
Type Indicator	Structuurindicator
Meet niveau	Ziekenhuisniveau
Kwaliteitsdomein	Veiligheid, effectiviteit, patientgerichtheid

Achtergrond en variatie in kwaliteit van zorg

Diabetes is een chronische ziekte en dit vereist een multidisciplinaire aanpak. Samenhang en continuïteit in de zorg vereist een goede en efficiënte organisatie met duidelijke afspraken over afstemming en coördinatie.

Kinderen en tieners met diabetes en hun ouders dienen vanaf de dag van de diagnose te worden behandeld en begeleid door een behandelteam van specialisten op dit gebied (NDF, 2003). Dit team informeert, controleert periodiek de status van de patiënt en ondersteunt hem of haar bij het

de zelfbehandeling (o.a. instellen insulinedoses, injecties). In de NDF-zorgstandaard 2007 wordt een aantal structuurkenmerken vermeld waaraan de organisatie van de zorg voor kinderen met diabetes moet voldoen. Deze hebben betrekking op samenstelling en bereikbaarheid van het multidisciplinair behandelteam en op de aanwezigheid van een elektronisch diabetesdossier dat toegankelijk is voor de leden van het behandelteam (NDF, 2007).

Mogelijkheden tot verbetering

Verwacht wordt dat er op dit moment variatie bestaat tussen verschillende ziekenhuizen en dat er mogelijkheden zijn voor verbetering.

Beperkingen bij gebruik en interpretatie

Op een structuurindicator kan sociaal-wenselijk worden geantwoord.

Inhoudsvaliditeit

Diabetes is een chronische ziekte en dit vereist een multidisciplinaire aanpak. Samenhang en continuïteit in de zorg vereisen een goede en efficiënte organisatie met duidelijke afspraken over afstemming en coördinatie (Brink, 2004; Bowen, 2010). De mate van bewijskracht voor deze indicator is C.

Statistisch betrouwbaar onderscheiden

Er wordt verwacht dat er voldoende variatie in de praktijk bestaat, waardoor deze indicator discrimineert tussen de ziekenhuizen.

Vergelijkbaarheid

Er worden geen versturende effecten door verschillen in case-mix verwacht.

Registratiebetrouwbaarheid

De registratielast van een structuurindicator is minimaal. Er wordt verwacht dat deze indicator onder gelijkblijvende omstandigheden (min of meer) dezelfde resultaten oplevert. Maar de verantwoordelijkheid voor de registratiebetrouwbaarheid ligt bij de aanleverende ziekenhuizen zelf

Referenties

- Nederlandse Diabetes Federatie. Richtlijn voor de behandeling van kinderen en tieners met diabetes, 2003
- NDF-Zorgstandaard 2007, Addendum Diabetes type 1, deel 2 Kinderen en Adolescenten
- Brink SJ, Chiarelli FG. Education and multidisciplinary team approach in childhood diabetes. *Acta Biomed.* 2004;75:7-21. Review.
- Bowen ME and Rothman RL. Multidisciplinary management of type 2 diabetes in children and adolescents. *J Multidiscip Healthc.* 2010;3:113–24.

6. HbA1c (kinderen)	
Relatie tot kwaliteit	Het doel van de diabetesbehandeling is het voorkomen van korte- en lange termijn complicaties van diabetes mellitus door o.a. een zo optimaal mogelijke regulatie van de bloedsuikers van diabetespatiënten . Regelmatige monitoring van de mate van diabetesregulatie is essentieel om het proces van zorgverlening tijdig bij te kunnen sturen.
HbA1c <58 mmol/mol	
Operationalisatie 6a	Percentage kinderen met diabetes < 6 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c <58 mmol/mol
Teller 6a	Aantal kinderen met diabetes < 6 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c <58 mmol/mol
Noemer 6a	Aantal kinderen met diabetes < 6 jaar
Operationalisatie 6b	Percentage kinderen met diabetes ≥ 6 jaar en < 12 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c <58 mmol/mol
Teller 6b	Aantal kinderen met diabetes ≥ 6 jaar en < 12 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c <58 mmol/mol
Noemer 6b	Aantal kinderen met diabetes ≥ 6 jaar en < 12 jaar
Operationalisatie 6c	Percentage adolescenten met diabetes ≥ 12 jaar en < 18 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c <58 mmol/mol
Teller 6c	Aantal adolescenten met diabetes ≥ 12 jaar en < 18 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c <58 mmol/mol
Noemer 6c	Aantal adolescenten met diabetes ≥ 12 jaar en < 18 jaar
Operationalisatie 6d	Percentage adolescenten met diabetes ≥ 18 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c <58 mmol/mol
Teller 6d	Aantal adolescenten met diabetes ≥ 18 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c <58 mmol/mol
Noemer 6d	Aantal adolescenten met diabetes ≥ 18 jaar
HbA1c >58 mmol/mol	
Operationalisatie 6e	Percentage kinderen met diabetes < 6 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c >86 mmol/mol
Teller 6e	Aantal kinderen met diabetes < 6 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c >86 mmol/mol
Noemer 6e	Aantal kinderen met diabetes < 6 jaar
Operationalisatie 6f	Percentage kinderen met diabetes ≥ 6 jaar en < 12 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c >86 mmol/mol
Teller 6f	Aantal kinderen met diabetes ≥ 6 jaar en < 12 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c >86 mmol/mol
Noemer 6f	Aantal kinderen met diabetes ≥ 6 jaar en < 12 jaar
Operationalisatie 6g	Percentage adolescenten met diabetes ≥ 12 jaar en < 18 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c >86 mmol/mol
Teller 6g	Aantal adolescenten met diabetes ≥ 12 jaar en < 18 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c >86 mmol/mol
Noemer 6g	Aantal adolescenten met diabetes ≥ 12 jaar en < 18 jaar
Operationalisatie 6h	Percentage adolescenten met diabetes ≥ 18 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c >86 mmol/mol
Teller 6h	Aantal adolescenten met diabetes ≥ 18 jaar onder behandeling op de ziekenhuislocatie met een laatst gemeten HbA1c >86 mmol/mol
Noemer 6h	Aantal adolescenten met diabetes ≥ 18 jaar
Definitie(s)	Laatst gemeten HbA1c: de HbA1c waarde die op het moment van meten als laatste in de status wordt aangetroffen.
In/ exclusiecriteria	Inclusie: kinderen en adolescenten (deze vallen automatisch onder de DBC van de kinderartsen ; volwassenen hebben een aparte DBC)
Bron	DBC-registratie en verrichtingenregistratie, ziekenhuisregistratie
Meetfrequentie	Continu
Verslagjaar	01-01-2011 tot en met 31-12-2011

Rapportagefrequentie	1x per verslagjaar
Type Indicator	Uitkomst
Meetniveau	Patientniveau
Kwaliteitsdomein	Effectiviteit, veiligheid, patientgerichtheid

Rekenregels

Indicator 6a	HbA1c	Formule
Teller	Voor de teller wordt uitgegaan van de populatie kinderen < 6 jaar die is verzameld door de noemer en bij wie de laatste gemeten HbA1c <58 mmol/mol is	# patienten noemer waarvoor D103 geldt en waarvoor geldt D109=ja
Noemer	Selecteer alle kinderen met diabetes < 6 jaar <i>Deze noemer is dezelfde als voor indicator 6e</i>	# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D105=ja

Indicator 6b	HbA1c	Formule
Teller	Voor de teller wordt uitgegaan van de populatie kinderen \geq 6 jaar en < 12 jaar die is verzameld voor de noemer en bij wie de laatst gemeten HbA1c <58 mmol/mol is	# patienten noemer waarvoor D103 geldt en waarvoor geldt D109=ja
Noemer	Selecteer alle kinderen met diabetes \geq 6 jaar en < 12 jaar <i>Deze noemer is dezelfde als voor indicator 6f</i>	# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D106=ja

Indicator 6c	HbA1c	Formule
Teller	Voor de teller wordt uitgegaan van de populatie adolescenten \geq 12 jaar en < 18 jaar die is verzameld voor de noemer en bij wie de laatst gemeten HbA1c < 58 mmol/mol is	# patienten noemer waarvoor D103 geldt en waarvoor geldt D109=ja
Noemer	Selecteer alle adolescenten met diabetes \geq 12 jaar en < 18 jaar <i>Deze noemer is dezelfde als voor indicator 6g</i>	# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D107=ja

Indicator 6d	HbA1c	Formule
Teller	Voor de teller wordt uitgegaan van de populatie adolescenten \geq 18 jaar die is verzameld voor de noemer en bij wie de laatst gemeten HbA1c < 58 mmol/mol is	# patienten noemer waarvoor D103 geldt en waarvoor geldt D109=ja
Noemer	Selecteer alle adolescenten met diabetes \geq 18 jaar <i>Deze noemer is dezelfde als voor indicator 6h</i>	# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D108=ja

Indicator 6e	HbA1c	Formule
Teller	Voor de teller wordt uitgegaan van de populatie kinderen < 6 jaar die is verzameld door de noemer en bij wie de laatste gemeten HbA1c >86 mmol/mol is	# patienten noemer waarvoor D103 geldt en waarvoor geldt D110=ja
Noemer	Selecteer alle kinderen met diabetes < 6 jaar <i>Deze noemer is dezelfde als voor indicator 6a</i>	# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D105=ja

Indicator 6f	HbA1c	Formule
Teller	Voor de teller wordt uitgegaan van de populatie kinderen ≥ 6 jaar en < 12 jaar die is verzameld voor de noemer en bij wie de laatst gemeten HbA1c >86 mmol/mol is	# patienten noemer waarvoor D103 geldt en waarvoor geldt D110=ja
Noemer	Selecteer alle kinderen met diabetes ≥ 6 jaar en < 12 jaar <i>Deze noemer is dezelfde als voor indicator 6b</i>	# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D106=ja

Indicator 6g	HbA1c	Formule
Teller	Voor de teller wordt uitgegaan van de populatie edolescenten ≥ 12 jaar en < 18 jaardie is verzameld voor de noemer en bij wie de laatstgemeten HbA1c >86 mmol/mol is	# patienten noemer waarvoor D103 geldt en waarvoor geldt D110=ja
Noemer	Selecteer alle adolescenten met diabetes ≥ 12 jaar en < 18 jaar <i>Deze noemer is dezelfde als voor indicator 6c</i>	# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D107=ja

Indicator 6h	HbA1c	Formule
Teller	Voor de teller wordt ;uitgegaan van de populatie adolescenten ≥ 18 jaar die is verzameld voor de noemer en bij wie de laatst gemeten HbA1c >86 mmol/mol is	# patienten noemer waarvoor D103 geldt en waarvoor geldt D110=ja
Noemer	Selecteer alle adolescenten met diabetes ≥ 18 jaar <i>Deze noemer is dezelfde als voor indicatoe 6d</i>	# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D108=ja

Achtergrond en variatie in kwaliteit van zorg

Een zo goed mogelijke regulatie van de diabetes bij kinderen met diabetes type 1 bevordert een lage comorbiditeit. Het HbA1c is de belangrijkste meetbare parameter voor metabole controle (NDF, 2007). Voor wat betreft de optimale waarde van het HbA1c ontbreekt de evidence based aanbeveling. De National Committee for Quality Assurance, een Amerikaans kwaliteitsinstituut, vraagt minimaal 34% HbA1c <64 mmol/mol en minimaal 84% HbA1c <86 mmol/mol. De ISPAD guidelines adviseren een waarde onder de 58 mmol/mol (ISPAD, 2006). Voor deze indicator zijn de waarden 58 mmol/mol en 86 mmol/mol als referentiewaarden gebruikt.

Mogelijkheden tot verbetering

Verwacht wordt dat er op dit moment variatie bestaat tussen verschillende ziekenhuizen en dat er mogelijkheden zijn voor verbetering.

Beperkingen bij gebruik en interpretatie

Deze indicator dient gebruikt te worden om inzicht te krijgen in de patiëntengroepen die een ziekenhuis behandeld. Een lage of hoge waarde op de indicatoren wil niet zeggen dat er betere of slechtere zorg wordt gegeven. Mogelijk kan op termijn mét casemixcorrectie wel iets gezegd worden over de kwaliteit van zorg.

Inhoudvaliditeit

Bepaling van A1c is de belangrijkste parameter voor de glucoseregulatie en predictor voor complicaties. (NDF, 2007). De mate van bewijskracht is tenminste D, de richtlijn (NDF, 2007) geeft geen onderbouwing voor deze stelling. Glucoseregulatie en een goede instelling zijn de belangrijkste pijlers ter voorkoming van micro en macro vasculaire alsook neuronale schade. Mede op basis hiervan dient gestreefd te worden naar een HbA1c van 58 mmol/mol of lager voor elke

leeftijdsgroep om zo vaat- en neuronale schade zo lang mogelijk uit te stellen en te voorkomen (ISPAD, 2006).

Statistisch betrouwbaar onderscheiden

De werkgroep verwacht dat de indicator voldoende tussen ziekenhuizen discrimineert en verbeteringen in kwaliteit van zorg zal registreren.

Vergelijkbaarheid

De uitkomsten van de registratie worden wel beïnvloed door case-mix. Daarom heeft de werkgroep besloten om de gegevens voor vier leeftijdscategorieën apart uit te vragen.

Registratiebetrouwbaarheid

De benodigde informatie is door de ziekenhuizen uit de ziekenhuisregistratie te halen. De verantwoordelijkheid voor de registratiebetrouwbaarheid ligt bij de aanleverende ziekenhuizen zelf.

Referenties

- NDF-Zorgstandaard 2007, Addendum Diabetes type 1, deel 2 Kinderen en Adolescenten
- ISPAD Clinical Practice Consensus Guidelines 2006-2007. Psychological care of children and adolescents with diabetes.

7. Acute opnames (kinderen)	
Relatie tot kwaliteit	Een van de doelen van de behandeling van diabetes is het voorkomen van acute complicaties, zoals diabetisch keto-acidose (DKA) of ernstige hypoglycemie.
Operationalisatie 7a	Aantal diabetesgerelateerde acute opnames van kinderen op de ziekenhuislocatie in het verslagjaar
Operationalisatie 7b	Aantal kinderen < 6 jaar dat een of meerdere diabetesgerelateerde acute opnames had in het verslagjaar
Operationalisatie 7c	Aantal kinderen > 6 jaar en < 12 jaar dat een of meerdere diabetesgerelateerde acute opnames had in het verslagjaar
Operationalisatie 7d	Aantal adolescenten > 12 jaar en < 18 jaar dat een of meerdere diabetesgerelateerde acute opnames had in het verslagjaar
Operationalisatie 7e	Aantal adolescenten > 18 jaar dat een of meerdere diabetesgerelateerde acute opnames had in het verslagjaar
Definitie(s)	Diabetesgerelateerde acute opname: Acute opname in verband met diabetische keto-acidose (DKA) of ernstige hypoglycemie
In/ exclusiecriteria	Inclusie: kinderen en adolescenten (deze vallen automatisch onder de DBC van de kinderartsen ; volwassenen hebben een aparte DBC)
Bron	Ziekenhuisregistratie
Meetfrequentie	Continu
Verslagjaar	01-01-2011 tot en met 31-12-2011
Rapportagefrequentie	1x per verslagjaar
Type Indicator	Uitkomst
Meetniveau	Patientenniveau
Kwaliteitsdomein	Effectiviteit, veiligheid

Rekenregels

Indicator 7a	Acute opnames	Formule
Selecteer alle kinderen die een of meerdere diabetesgerelateerde acute opnames had in het verslagjaar		# patienten waarvoor D101 en D104 gelden
Indicator 7b	Acute opnames	Formule
Selecteer alle kinderen < 6 jaar die een of meerdere diabetesgerelateerde acute opnames had in het verslagjaar		# patienten waarvoor D101 en D104 gelden en waarvoor geldt D105=ja
Indicator 7c	Acute opnames	Formule
Selecteer alle kinderen ≥ 6 jaar en < 12 jaar die een of meerdere diabetesgerelateerde acute opnames had in het verslagjaar		# patienten waarvoor D101 en D104 gelden en waarvoor geldt D106=ja
Indicator 7d	Acute opnames	Formule
Selecteer alle adolescenten ≥ 12 jaar en < 18 jaar die een of meerdere diabetesgerelateerde acute opnames had in het verslagjaar		# patienten waarvoor D101 en D104 gelden en waarvoor geldt D107=ja
Indicator 7e	Acute opnames	Formule
Selecteer alle adolescenten ≥ 18 jaar die een of meerdere diabetesgerelateerde acute opnames had in het verslagjaar		# patienten waarvoor D101 en D104 gelden en waarvoor geldt D108=ja

Achtergrond en variatie in kwaliteit van zorg

Bij kinderen met diabetes kunnen acute complicaties ontstaan, zoals diabetische keto-acidose (DKA) of ernstige hypoglykemie (NDF, 2007). Diabetes ketoacidose komt tegenwoordig door betere begeleiding en zorg steeds minder voor. DKA berust op een tekort aan insuline. Uitlokkende momenten zijn het niet tijdig toedienen van insuline en / of intercurrente ziekte met koorts. Hypoglykemie is gedefinieerd als een te laag bloedglucose gehalte en is een veelvuldig voorkomende acute complicatie bij mensen met diabetes type 1. Met name de perceptie van de hypoglykemie door het kind en zijn ouders en de angst die daardoor ontstaat kan de glucoseregulatie negatief beïnvloeden, doordat het kind en zijn ouders lage bloedglucosewaarden proberen te vermijden. Het optreden van hypoglykemieën beïnvloedt de cognitieve prestaties negatief op korte en lange termijn (ISPAD, 2006).

Mogelijkheden tot verbetering

Verwacht wordt dat er op dit moment variatie bestaat tussen verschillende ziekenhuizen en dat er mogelijkheden zijn voor verbetering.

Beperkingen bij gebruik en interpretatie

Een patiënt die ver van het behandelingsziekenhuis woont kan voor acute opname in een ander ziekenhuis terecht komen. Deze opnames dienen geregistreerd te worden door het primaire kinderdiabetes behandelteam. De werkgroep verwacht dat dit aantal laag is. Deze indicator dient gebruikt te worden als spiegelinformatie. Acute opnames hoeven geen directe relatie te hebben met de geleverde kwaliteit van zorg.

Inhoudsvaliditeit

Diabetische keto-acidose (DKA) en ernstige hypoglycemie zijn acute complicaties van diabetes die vaak zijn gerelateerd aan respectievelijk onvoldoende of te veel insuline toediening. Verschillende risicofactoren zijn bekend, zoals geslacht, etniciteit, extreme HbA1c waarde, psychische stoornissen (Rewers, 2002). De behandeling van diabetes richt zich o.a. op preventie van complicaties zoals DKA en hypoglycemie. Zorgverleners spelen hier een belangrijke rol, o.a. door het geven van voorlichting en monitoren van glucosehuishouding. De mate van bewijskracht voor deze indicator is D, dat wil zeggen dat de werkgroep indicatorontwikkeling hierover consensus heeft bereikt.

Statistisch betrouwbaar onderscheiden

De werkgroep verwacht dat de indicator voldoende tussen ziekenhuizen discrimineert en verbeteringen in kwaliteit van zorg zal registreren.

Vergelijkbaarheid

De uitkomsten van de registratie worden wel beïnvloed door case-mix. De werkgroep heeft daarom besloten om de gegevens voor vier leeftijdscategorieën apart uit te vragen.

Registratiebetrouwbaarheid

De benodigde informatie is door de ziekenhuizen uit de ziekenhuisregistratie te halen. Ziekenhuizen zijn zelf verantwoordelijk voor het betrouwbaar aanleveren van de benodigde data.

Referenties

- NDF-Zorgstandaard 2007, Addendum Diabetes type 1, deel 2 Kinderen en Adolescenten
- ISPAD Clinical Practice Consensus Guidelines 2006-2007. Psychological care of children and adolescents with diabetes.
- Rewers A, Chase HP, Mackenzie T, Walravens P, Roback M, Rewers M, Hamman RF,
- Klingensmith G. Predictors of acute complications in children with type 1 diabetes. JAMA. 2002 May 15;287:2511-8.

8. Volume (kinderen)	
Relatie tot kwaliteit	Het is niet bekend of er een verband is tussen volume en kwaliteit voor de behandeling van diabetes bij kinderen. Bij volwassenen is deze relatie wel aangetoond.
Operationalisatie 8a	Hoeveel kinderartsen participeren in het kinderdiabetesteam op uw ziekenhuislocatie op de peildatum?
Operationalisatie 8b	Hoeveel kinderen met diabetes < 6 jaar werden in het verslagjaar op uw ziekenhuislocatie behandeld door het kinderdiabetesteam?
Operationalisatie 8c	Hoeveel kinderen met diabetes van > 6 jaar en < 12 jaar werden in het verslagjaar op uw ziekenhuislocatie behandeld door het kinderdiabetesteam?
Operationalisatie 8d	Hoeveel adolescenten met diabetes van >12 jaar en < 18 jaar werden in het verslagjaar op uw ziekenhuislocatie behandeld door het kinderdiabetesteam?
Operationalisatie 8e	Hoeveel adolescenten met diabetes van > 18 jaar werden in het verslagjaar op uw ziekenhuislocatie behandeld door het kinderdiabetesteam?
Defenitie(s)	• Werken op uw ziekenhuislocatie: Het specialisme registreert haar DBC's op uw ziekenhuislocatie • Kinderdiabetesteam: Team van zorgverleners dat kinderen, tieners en hun ouders/verzorgenden begeleidt bij de zorg rondom diabetes
In/ exclusiecriteria	Inclusie: kinderen en adolescenten (deze vallen automatisch onder de DBC van de kinderartsen ; volwassenen hebben een aparte DBC)
Bron	DBC-registratie en verrichtingenregistratie, ziekenhuisregistratie
Meetfrequentie	8a: 1 x per jaar 8b-8e: continu
Peildatum	8a: 01-03-2012
Verslagjaar	8b-8e: 01-01-2011 tot en met 31-12-2011
Rapportagefrequentie	8a: 1x per jaar 8b-8e: 1x per verslagjaar
Type indicator	8a: Structuur 8b-8e: Proces
Meetniveau	8a: Ziekenhuisniveau 8b-8e: Patientenniveau
Kwaliteitsdomein	Veiligheid, effectiviteit, patiengerichtheid

Rekenregels

Indicator 8a	Volume	Formule
Selecteer alle kinderen in het ziekenhuis die zijn behandeld door het kinderdiabetesteam in het verslagjaar		# patienten waarvoor D101 geldt

Indicator 8b	Volume	Formule
Selecteer alle kinderen < 6 jaar in het ziekenhuis die zijn behandeld door het kinderdiabetesteam in het verslagjaar		# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D105=ja

Indicator 8c	Volume	Formule
Selecteer alle kinderen \geq 6 jaar en < 12 jaar in het ziekenhuis die zijn behandeld door het kinderdiabetesteam in het verslagjaar		# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D106-ja

Indicator 8d	Volume	Formule
Selecteer alle adolescenten \geq 12 jaar en < 18 jaar in het ziekenhuis die zijn behandeld door het kinderdiabetesteam in het verslagjaar		# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D107=ja

Indicator 8e	Volume	Formule
Selecteer alle adolescenten \geq 18 jaar in het ziekenhuis die zijn behandeld door het kinderdiabetesteam in het verslagjaar		# patienten waarvoor D101 geldt en waarvoor geldt D108=ja

Achtergrond en variatie in kwaliteit van zorg

Bij kinderen met diabetes kunnen acute complicaties ontstaan, zoals diabetische keto-acidose (DKA) of ernstige hypoglykemie (NDF, 2007). Diabetes ketoacidose komt tegenwoordig door betere begeleiding en zorg steeds minder voor. DKA berust op een tekort aan insuline. Uitlokkende momenten zijn het niet tijdig toedienen van insuline en / of intercurrente ziekte met koorts. Hypoglykemie is gedefinieerd als een te laag bloedglucose gehalte en is een veelvuldig voorkomende acute complicatie bij mensen met diabetes type 1. Met name de perceptie van de hypoglykemie door het kind en zijn ouders en de angst die daardoor ontstaat kan de glucoseregulatie negatief beïnvloeden, doordat het kind en zijn ouders lage bloedglucosewaarden proberen te vermijden. Het optreden van hypoglykemieën beïnvloedt de cognitieve prestaties negatief op korte en lange termijn (ISPAD, 2006).

Mogelijkheden tot verbetering

Verwacht wordt dat er op dit moment variatie bestaat tussen verschillende ziekenhuizen en dat er mogelijkheden zijn voor verbetering.

Beperkingen bij gebruik en interpretatie

Een patiënt die ver van het behandelingsziekenhuis woont kan voor acute opname in een ander ziekenhuis terecht komen. Deze opnames dienen geregistreerd te worden door het primaire kinderdiabetes behandelteam. De werkgroep verwacht dat dit aantal laag is. Deze indicator dient gebruikt te worden als spiegelinformatie. Acute opnames hoeven geen directe relatie te hebben met de geleverde kwaliteit van zorg.

Inhoudsvaliditeit

Diabetische keto-acidose (DKA) en ernstige hypoglykemie zijn acute complicaties van diabetes die vaak zijn gerelateerd aan respectievelijk onvoldoende of te veel insuline toediening. Verschillende risicofactoren zijn bekend, zoals geslacht, etniciteit, extreme HbA1c waarde, psychische stoornissen (Rewers, 2002). De behandeling van diabetes richt zich o.a. op preventie van complicaties zoals DKA en hypoglykemie. Zorgverleners spelen hier een belangrijke rol, o.a. door het geven van voorlichting en monitoren van glucosehuishouding. De mate van bewijskracht voor deze indicator is D, dat wil zeggen dat de werkgroep indicatorontwikkeling hierover consensus heeft bereikt.

Statistisch betrouwbaar onderscheiden

De werkgroep verwacht dat de indicator voldoende tussen ziekenhuizen discrimineert en verbeteringen in kwaliteit van zorg zal registreren.

Vergelijkbaarheid

De uitkomsten van de registratie worden wel beïnvloed door case-mix. De werkgroep heeft daarom besloten om de gegevens voor vier leeftijdscategorieën apart uit te vragen.

Registratiebetrouwbaarheid

De benodigde informatie is door de ziekenhuizen uit de ziekenhuisregistratie te halen. Ziekenhuizen zijn zelf verantwoordelijk voor het betrouwbaar aanleveren van de benodigde data.

Referenties

- NDF-Zorgstandaard 2007, Addendum Diabetes type 1, deel 2 Kinderen en Adolescenten
- ISPAD Clinical Practice Consensus Guidelines 2006-2007. Psychological care of children and adolescents with diabetes.
- Rewers A, Chase HP, Mackenzie T, Walravens P, Roback M, Rewers M, Hamman RF,
- Klingensmith G. Predictors of acute complications in children with type 1 diabetes. JAMA. 2002 May 15;287:2511-8.